

TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Toshkent pediatriya tibbiyot
instituti rektori

B.T.Damirov

2022 yil

BOLALAR VA O'SMIRLAR KASALLIKLARI MODULI DASTURI

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi:	910000	- Cog'liqni saqlash
Mutaxassislik:	70910301	- Pediatriya

Toshkent – 2022

Tuzuvchilar:

Axmedova D.I. - Toshkent pediatriya tibbiyot instituti, 2-Gospital pediatriya noan'anaviy davolash asoslari" kafedrası mudiri, professor, tibbiyot fanlari doktori

Axmedova N.R. - Toshkent pediatriya tibbiyot instituti, 2-Gospital pediatriya noan'anaviy davolash asoslari" kafedrası assistenti, tibbiyot fanlari doktori

Taqrizchilar:

Axmedova I.M. – TXKMRRM Pediatriya va bolalar ovqatlanishi kafedrası mudiri, professor, tibbiyot fanlari doktori

SHomansurova E.A. – ToshPTI Ambulator tibbiyot va jismoniy tarbiya kafedra mudiri, professor, tibbiyot fanlari doktori

Modul dasturi Toshkent pediatriya tibbiyot institutida ishlab chiqildi.

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti MUK yigilishida ko'rib chiqilgan. (2022 yil “_24_” avgust “__1__” – sonli bayonnoma).

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan. (2022 yil “_31_” avgust “__314__” – sonli buyruq 3- ilova).

1.O'quv modulining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni

O'zbekiston Respublikasida onalik va bolalikni muxofaza qilish Sog'liqni saqlash vazirligining ustuvor yunalishlaridan biri bo'lib hisoblanadi. Bu yo'nalishda olib borilayotgan barcha isloxtalar bolalar sog'ligini saqlash va go'daklar o'limini kamaytirishga qaratilgan. Bunda profilaktik pediatriya, bolalar va o'smirlarda uchraydigan kasalliklarni, xamda ularning salomatligiga ta'sir ko'rsatuvchi ijtimoiy omillar, oila va umuman jamoatni ekologiyasini o'rganishga asosiy e'tibor qaratiladi. Bu borada yuqori malakali pediatr mutaxassislarini tayyorlash xam juda muxim o'rinni egallab kelmokda.

Bolalar va o'smirlar kasalliklari fani magistraturaning Pediatriya mutaxassisligiga taalluqli. Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli klinik tibbiyotni asosiy qismlaridan biri bo'lib, sog'liqni saqlash tizimining zamon talablariga javob beruvchi bolalarga tibbiy yordam ko'lamini oshirishning asosi hisoblanadi. Fanni o'rganish mobaynida magistratura talabasi yoshiga va premorbid foniga bog'liq xolda kardiorevmatologik, pul'monologik, gastroenterologik, nefrologik, gematologik va allergologik kasalliklarning va neonatal davrda uchraydigan kasalliklarning klinik kechishini o'ziga xosligini o'rganadilar. Bolalarda tez-tez uchraydigan yuqorida sanab o'tilgan kasalliklarga oid kasalliklarning og'ir variantlari, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda noan'anaviy tibbiyot davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari bo'yicha bilim xosil qiladilar. Fanni o'zlashtirish uchun ta'limning oldingi bosqichlaridagi Bolalar kasalliklari propedevtikasi, Fakul'tet pediatriya, Gospital pediatriya va Ambulator tibbiyot fanlarini o'rganish mobaynida shakllangan bilim, ko'nikma va faoliyat turlari kerak bo'ladi.

Bo'lg'usi pediatr mutaxassisiga ushbu modul dasturi sog'liqni saqlash tizimining barcha bo'g'inida klinik jixatdan tashxislash, yuqori malakali tibbiy yordam ko'rsata olish hamda doimiy davolash va profilaktika chora-tadbirlarini o'tkazish uchun zamin yaratib beradi.

2.O'quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi - magistratura talabasilarga bolalarning yoshiga va premorbid foniga bog'liq xolda bolalar va o'smirlarda kasalliklarining klinik kechishini o'ziga xosligini e'tiborga olgan holda tashxislash, qiyosiy tashxislash va davo choralari olib borish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.

2. Modulning vazifalari:

- bolalar va o'smirlarda uchraydigan pul'monologik, allergologik va kardiorevmatologik kasalliklarga xamda qon va qon xosil qilish buzilishlari bilan kechadigan kasalliklarning og'ir variantlari, premorbid xolga bog'lik xolda xarxil shaklda kechishi, o'ziga xos klinik alomatlar ega bo'lganligi, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini o'rgatishdan iboratdir.
- bolalar va o'smirlarda uchraydigan gastroenterologik, nefrologik va gematologik kasalliklarning og'ir variantlari, kechish xususiyatlari, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional diagnostikasi va

laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda noan'anaviy tibbiyot davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini o'rgatishdan iboratdir.

- bolalar va o'smirlarda uchraydigan kardiorevmatologik, pul'monologik, gastroenterologik, nefrologik va allergologik kasalliklarda shoshilinch xolatlarni og'ir variantlari, o'ziga xos klinik alomatlariga ega bo'lganligi, sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda tez yordam ko'rsatish va davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini o'rgatishdan iboratdir.
- pediatriya mutaxassisligi murakkab patologiyasini yaxshi biladigan, tegishli modullardan chuqur bilimga ega bo'lgan, klinik fikrlashga qodir pediatrning kasbiy tayyorgarligini shakllantirish va takomillashtirish;
- pediatriya mutaxassisligi bo'yicha yangi texnologiyalar va usullarni o'zlashtirish bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish;
- turli xil tibbiy yordamni, shu jumladan favqulodda vaziyatlarda tibbiy yordam ko'rsatishni amalga oshiradigan mustaqil tibbiy yordam ko'rsatish va diagnostika faoliyatini amalga oshirishga ixtisoslashgan mutaxassisni tayyorlash, bemorlar hayotining barcha davrlarida profilaktika va rehabilitatsiya choralarni amalga oshirish;
- pediatr ko'nikmalari va tibbiy muolajalarni o'zlashtirgan, shu jumladan, shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatishga qodir mutaxassis shifokorni tayyorlash;
- sog'liqni saqlash, sug'urta, tibbiyot psixologiyasini tashkil qilish va iqtisod qilishda shifokorga mustaqil fikrlash imkonini beradigan umumiy va maxsus bilimlar, ko'nikmalar tizimini shakllantirish va takomillashtirish;
- bolalarda kasalliklarni tashxislash, davolash va oldini olishning zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan foydalanishni o'rgatish.

2.3. Modul bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

Magistratura talabasi:

- mamlakatimizning va chet el pediatriyasining yutuqlari;
- respublikada bolalarga ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirishning dolzarb muammolari;
- onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlari;
- respublikada yangi tug'ilgan chaqaloqlar skrining xizmati;
- immunoprofilaktika asoslari, postvaksinal davrning kechishi va postvaksinal asoratlarda qo'llaniladigan chora-tadbirlari;
- boshqa ixtisoslashtirilgan tibbiy muassasalarga o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni;
- tibbiyot xodimlari va bemorning qarindoshlari bilan muloqotni etik va deontologik asoslarini;
- bola organizmining anatomik va fiziologik xususiyatlari va premorbid fon xolatlari;
- bemor bolani tekshirish usullari xususiyalari;
- bola jismoniy rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillari;
- bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlari xaqida ***tasavvurga ega bo'lishi***;

- bolalarga ixtisoslashtirilgan bo'limlarda ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirishni;
- onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlarini;
- bolalarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirishni;
- homilani antenatal himoya qilishni tashkillashtirishni;
- bemor bolalardagi funksional va laborator tekshirish usullarining o'tkazilishini va tahlilini;
- bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni;
- bola organizmidagi premorbid fon oldi holati, asosiy, yo'ldosh kasalliklarni va asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash;
- shoshilinch xolatlar semiotikasi va sindromlarini o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni xamda bunday xolatlarda bolalardagi funksional va laborator tekshirish usullarining o'tkazilishini va tahlilini;
- bola organizmining anatomik va fiziologik xususiyatlari bo'yicha bilimlarni qo'llashni;
- bemor bolani ob'yektiv tekshirish usullarini;
- bolalarda a'zolar va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni, o'xshash sindromlarni qiyosiy tashxislashni;
- bola organizmidagi premorbid fon oldi xolati, asosiy, yo'ldosh kasalliklarni va asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash;
- a'zolar va tizimlarning shoshilinch xolatda asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni;
- bola organizmidagi shoshilinch xolatda asoratlarni e'tiborga olgan holda davolashni;
- bemorlarni dispanserizatsiya qilish, uning samaradorligini tahlil qilishni
- mustaqil ravishda o'quv, ilmiy adabiyot bilan ishlashni;
- laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilishni;
- bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni;
- tibbiy xujjatlarni yuritish asoslari haqida ***bilishi va ulardan foydalana olishi***;
- mustaqil ravishda anamnez yigish;
- bemor bolani ob'yektiv tekshirish usullarini;
- umumklinik (umumiy qon, peshob, najas), biokimyo va immunologik taxlillarni interpretatsiyasi;
- pediatriyada funksional, instrumental va laborator tekshirish usullari (elektrokardiografiya, exokardiografiya, KIG, rentgengografiya, pikfloumetriya, spiroografiya, KT, MSKT, farmakologik va funksional sinamalar) interpretatsiyasi;
- ingalyatordan foydalanish texnikasi;
- shoshilinch xolatda asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni, xamda o'xshash sindromlarni qiyosiy tashxislashni,

- asoratlarni e'tiborga olgan holda shoshilinch davolash, birinchi yordam ko'rsatish kabi *malakalariga ega bo'lishi kerak.*

3. Asosiy qism

3.1. Moduldagi ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va mazmuni, tashkil bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Fanda ma'ruza mashg'ulotlari ko'zda tutilmagan

3.2. Moduldagi amaliy mashg'ulotlarning mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Bolalar va o'smirlar kasalliklari modul dasturi bo'yicha mashg'ulotlar I-IV semestrlarda olib boriladi. Mashg'ulotlar 50% nazariy (seminar mashg'ulotlari) va 50% amaliy qism (tematik bemorlar ko'rigi)dan iborat bo'lgan holda o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotning nazariy va amaliy qismi o'zaro bog'liq holda o'tkaziladi.

3.2.1. Amaliy mashg'ulotlarning mavzular ro'yxati:

1. Nafas a'zolari kasalliklari

1-mavzu. YUqori nafas yo'llari kasalliklari. Bronxitlar. etiopatogenez, klassifikatsiya, klinika, diagnostik mezonlar, laborator-instrumental tekshirish usullari, kiyesiy tashxis (utkir zotiljamlar, bronxiolitlar), gospitalizatsiyaga ko'rsatma.

2-mavzu. O'tkir zotiljamlar: tasnif, yutal, xansirash va perkutor tovushni uzgarishi belgilarini bilan kechuvchi nafas yullari kasalliklarini kiyesiy tashxisi, morfologik turlariga, chakiruvchisiga, bolaning yeshiga va premorbid fonga (raxit, gipotrofiya, EKD, LGD) bog'lik xolda klinikasi, kechishi, asoratlari, noan'anaviy usullar bilan davolash prinsiplari, profilaktika. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish – pnevmoniya.

3-mavzu. Turli etiologiyali (stafilokokkli, streptokokkli, pnevmokokkli, mikoplazmali, xlamidiyali, pnevmotsistli va virusli) zotiljamlarni kechish xususiyatlari, asoratlari, antibakterial terapiya algoritmi, noan'anaviy usullar bilan davolash prinsiplari.

4-mavzu. Bronxiolitlar. Klinik va paraklinik mezonlar. Nafas yetishmovchilik sindromini aniklash. Qiyesiy tashxis (bronxopnevmoniyalar, obstruktiv bronxit, bronxial astma), bronxoobstruktiv sindromini differensial davolash prinsiplari, natija, asoratlar, noan'anaviy usullar bilan davolash. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish – bronxoobstruktiv sindrom

5-mavzu. Bolalarda plevrit. Tasnif, tashxislash mezonlari (intoksikatsiya simptomokompleksi, upka-plevral uzgarishlar), kiyesiy tashxis (atelektaz, massiv zotiljam, upka usmasi, yurak kasalliklarida upka dimlanishi, upka absessi). Plevral punksiyani utkazilish metod iva ekssudatni tekshirishi, FVD, KOS. Nospetsifik plevritlarda (sinpnevmonik va metapnevmonik) davo rejasi.

6-mavzu. Bronx o'pka va o'pka qon tomirlari nuqsonlari va nasliy kasalliklari (o'pka gemosiderozi, Kartagener sindromi, birlamchi o'pka gipertenziyasi). Tashxis mezonlari, kiyosiy tashxis (ikkilamchi gemosideroz, zotiljam, gemolitik anemiya, sarkoidoz, Gudpascher sindromi, VPS, kollagenozlar, surunkali zotiljam)

2. Allergik kasalliklar

7-mavzu. Pollinozlar va allergik kasalliklar . Kasalliklarning tasnifi, epidemiologiyasi, uchrash tezligi, klinik kechishining o'ziga xosligi, qiyosiy-tashxisiy mezonlari, davolash tamoyillari, asoratlari va oqibatlarini. Bronxial astma va allergik rinit. Kasalliklarning tasnifi, epidemiologiyasi, uchrash tezligi, klinik kechishining o'ziga xosligi, qiyosiy-tashxisiy mezonlari, davolash tamoyillari, asoratlari va oqibatlarini. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish - astma

8-mavzu. Ovqat allergiyasi va insekt allergiyalar. Ta'rifi, tasnifi, epidemiologiyasi, xar xil shakllarining klinik -morfologik tavsifi, qiyosiy tashxislash tamoyillari, zamonaviy davosi. Dori allergiyasi. Anafilaktik shok. Zardob kasalligi. Patologiyalarning xar-xil klinik-morfologik shakllarining tavsifi. SHifoxonaga yotqizishga ko'rsatmalar. Davo va rehabilitatsiya tamoyillari.

9-mavzu. Immuntanqislik xolatlar. Immun tanqislik xolatni ta'siri. Zamonaviy preparatlar, davolash sxemasi, immunokorrigirlovchi preparatlarni qo'lash usullari.

3. YUrak qon tomir tizimi kasalliklari

10-mavzu. YUrak tug'ma nuqsonlar. YUrak tug'ma nuqsonlarining kelib chiqish sabablari, patogenezi, gemadinamik buzulishlarning turlariga kura tasnifi. Kup uchraydigan yurak tug'ma nuksonlarining klinik kechishi, funksional tashxis mezonlari va konservativ davolash choralarini, noan'anaviy tibbiyot uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish – o'tkir va surunkali yurak yetishmovchiligida davolash usullari

11-mavzu. Revmatik istma. Kasallikning kechish xususiyatlari. Patogenezi. Klinik kechishi. Tashxis mezonlari. Qiyosiy tashxisi. Davosi va profilaktikasi. Noan'anaviy tibbiyot uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari. Ortirilgan yurak nuksonlari. Erta tashxislash. Auskul'tativ va funksional mezonlari. YUraktagi tovushlarning kiyesiy tashxisi, rentgenologik tekshiruv.

12-mavzu. Etiologiyasi noma'lum bo'lgan kasalliklar. Endokardial fibroelastoz. Kardiomiopatiyalar. Kasalliklarni kelib chiqish sababalarini, patogenezi, xar bir turning klinik kechishi, tashxis mezonlari, qiyosiy tashxisi va davolash choralarini, noan'anaviy tibbiyot uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari. Oqibatlarini.

13-mavzu. Arterial gipo- va gipertenziya. YUrak o'tkazuvchanligi va ritmi buzilishlari. Erta tashxislash, yurak ritmi buzilishining klinik namoyon bo'lishi. qiyosiy tashxisi, dinamikada EKG, xolterov monitorlash, veloergometriya, ExoKG, ularning asoratlari va davosi.

14-mavzu. YUrak yallig'lanish kasalliklari. Miokarditlar. Kasallikning kechish xususiyatlari. Patogenezi. Klinik kechishi. Tashxis mezonlari. Qiyosiy tashxisi. Davosi va profilaktikasi. Noan'anaviy tibbiyot uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari. Bolalarda perikardit. Tashxislash mezonlari (anamnestik, klinik simptomokomplekslar), qiyosiy tashxislash. Kechishi. asoratlari. Natija, noan'anaviy usullar bilan davolash. Bakterial septik endokardit. Erta tashxislash (klinik mezonlari, EKG, ExoKG, FKG dinamikada, bioximik tekshiruvlar, kon, siydikning sterilligiga tekshiruv, immunogramma), qiyosiy tashxislash. Kechishi. asoratlari. Natija, noan'anaviy usullar bilan davolash.

15-mavzu. Surunkali yurak yetishmovchiligi. Anamnestik mezonlari, gemodinamik buzilishlar, CHapqorincha va ungqorincha yurak yetishmovchiligi. Klinik kurinishlari. Davolash. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish – o'tkir va surunkali yurak yetishmovchiligida davolash usullari.

4. Biriktiruvchi to'qima va suyak mushak tizimi kasalliklari

16-mavzu. Biriktiruvchi to'qimaning sistemali kasalliklari. YUvenil revmatoid artrit. Sklerodermiya. Tizimli qizil yugurik. Dermatomiozit. Erta tashxislash. Teri va artritik sindromlarni aniklash, bioximik tekshiruvlar, EKG, ExoKG, FKG, UZD, renografiya Kiyosiy tashxislash. Asoratlari, rehabilitatsiyasi.

17-mavzu. Biriktiruvchi to'qimaning sistemali kasalliklari. Tugunchali periarterit. Biriktiruvchi to'qimani aralash kasalliklari. Biriktiruvchi to'qimani nasliy buzilishlari. Erta tashxislash. Kiyosiy tashxislash. Asoratlari, rehabilitatsiyasi.

18-mavzu. Sistemali kasalliklarni davolash prinsiplari. Kompleks davoning asosiy maqsadlari. Faol patogenetik davoga kiruvchi dori-darmonlar. sitotoksik davoni qo'llashdagi asosiy qonun-qoidalar. Antirevmatik davo o'tkazishda maxalliy davolar, noan'anaviy tibbiyot uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari

5. Erta yoshdagi bolalarda tanqislik xolatlari

19-mavzu. Anemiyalar. Temir tanqislik anemiyasi. Umumiy ta'rif, etiopatogenetik asoslar, tashxis, qiyosiy tashxis, davo, zamonaviy davo, maxalliy davo, birlamchi va ikkilamchi profilaktik tadbirlar, rehabilitatsiya. Oqibatlari. Anemiyalarda noan'anaviy tibbiyot uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish -anemiya

20-mavzu. Ovqatlanish buzilishlari. Gipovitaminozlar. Umumiy tasavvur, tasnif, klinik belgilar, erda tashxislash, tekshirish usullari, davolash taktikasi.

6. Qon va qon xosil qilish a'zolari kasalliklari

21-mavzu. Gemorragik diatezlar va gemorragik kasalliklar. Koagulopatiyalar. Gemofiliyalar. Villibrand kasalligi. Trombotsitopenik purpura. Trombotsitopatiyalar. Vazopatiyalar.

22-mavzu. Gemoblastozlar. O'tkir leykoz. Surunkali limfoleykoz. Limfagranulematoz. Umumiy tasavvur, tasnif, erda tashxislash, tekshirish usullari, davolash taktikasi.

7. Xazm qilish tizimi kasalliklari

23-mavzu. Ezofagogastroduodenal zona kasalliklari. Kizilungach kasalliklari (reflyuks kasalliklari, ezofagitlar). Oshqozonning funksional buzilishlari. Surunkali gastrit. Surunkali gastroduodenit va duodenitlar. Oshqozon va 12-barmoq ichak yara kasalligi. Oshqozon osti bezining kasalligi. Dispankreatizm, utkir pankreatit, surunkali pankreatit.

24-mavzu. Gepatobiliar tizim kasalliklari. O't chiqarish yo'llari kasalliklari (Xolangitlar. Xoletsistoxolangitlar, ut chikarish yullarining diskineziyasi, ut tosh kasalligi, nuksonlar i anomalialar). Umumiy tasavvur, tasnif, erda tashxislash, tekshirish usullari, davolash taktikasi. Surunkali gepatit, sirroz, nasliy pigment gepatozlar. Erta tashxislash, davolash, prognoz, rehabilitatsiya

25-mavzu. Ichak kasalliklari (mal'absorbsiya sindromi, enterokolitlar). Nospetsefik yarali kolit (NYAK). Kron kasalligi. Disbakteriozlar. Erta tashxislash, kechishi, asoratlari, qiyosiy tashxislash. Davo prinsiplari. Gel'mintozlar (ankilostomidoz, enterobioz, gimenolipidoz, teniarinxoz, exinokokkoz, opistorxoz, shestosomoz)

8. Siydik chiqarish tizimi kasalliklari

25-mavzu. Siydik chiqarish yullarini infeksiyasi, klinika, erta tashxislash, individual terapii. dispanserizatsiya. Reflyuks-nefropatiya, siydik kopi-mochetochnik reflyuksi, tashxislash mezonlari. Davolash prinsipi. sistit, o'tkir sistitni kiyesiy tashxislash mezonlari (vul'vit, vul'vovaginit, fimoz, balanit, piyelonefrit). Davolash tashkiliy tadbirlar

26-mavzu. Glomerulonefritlar, erta tashxislash, kechishi, progressivlanuvchi glomerulonefritni davolash taktikasi. Prognozi. Nefrotik sindrom. Bolalarda siydik tosh kasalligi. Klassifikatsiya. Etiopatogenez, morfologiya, klinik mezonlari. Diagnostika va davolash taktikasi, rehabilitatsiya. Dispanserizatsiya.

27-mavzu. Buyrak va siydik yullari sistemasi nasliy kasalliklari. Erta tashxislash, Qiyosiy tashxis. Davolash taktikasi. Koptopchalar fil'tratsiyasi tezligining kamaysishi bilan kechuvchi kasalliklar. Buyrak kanalchalarining defekti bilan kechuvchi kasalliklar, siydik pufagini usmasi va rivojlanish anomaliyalari.

28-mavzu. Nasliy nefrit va tubulopatiyalar. Suyaklarining deformatsiyasi bilan (fosfat diabet, bolezni Debre de Toni-Fankoni). Tashxislash mezonlari, klinik variantiga kura davolash taktikasi.

29-mavzu. Dismetabolik nefropatiyalar. Interstitsial nefrit. Oksolatli, uratli nefropatiyalar, fosfaturiya, giperkal'siyuriya, klinika. Tashxislash mezonlari, kechishi va davolash taktikasi. Peshobni biokimyoviy tekshirishning tashxisiy ahamiyati, parhezli davoning ahamiyati. Dispanserizatsiya.

30-mavzu. SHoshilinch pediatriya asoslari. Isitma, infeksiyon toksikoz va eksikoz bilan kechuvchi shoshilinch xolatlar. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish - isitma

31-mavzu. O'tkir nafas buzilishlar bilan kechuvchi shoshilinch xolatlar. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish - o'tkir nafas buzilishlar kiyosiy tashxisi va davolash. SHoshilinch xolatlar, ekstren kiyesiy tashxislash. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish – shok.

32-mavzu. Bolaning birinchi oylar davomidagi shoshilinch xolatlar. O'tkir asab buzilishlar bilan kechuvchi shoshilinch xolatlar. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish.

33-mavzu. Bolalarda kasalliklarni integrirlashgan usulda olib borish: Bolalarga statsionar yordam berish- qon ketish.O'tkir qon ketish bilan kechuvchi shoshilinch xolatlar.

3.2.2. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Amaliy mashg'ulotlar auditoriyada va mavzuga tegishli klinikaning bo'limida bir guruhga pedagog tomonidan o'tkaziladi. Mashg'ulotning nazariy qismi o'tkazish jihozlangan xonada, stol, stullar, doska, komp'yuter, mul'timedia qurilmalari,

flipchart doskasi, markerlar yordamida o'tkaziladi. Mashg'ulotlarni o'tkazish uchun mavzuga oid negatoskop, sfigmomanometr, fonendoskop, speyser, ingalyator, pikfloumetrlar kerak bo'ladi. Modullar bo'yicha tavsiya etiladigan o'quv-uslubiy qo'llanmalar, tarqatma materiallar, o'rgatuvchi fil'mlar, slaydlar, nazorat savollari, qo'shimcha adabiyotlar elektron nusxada saqlanadi.

Mashg'ulotning amaliy qismi klinika bo'limlarida tematik bemorlar namoyish qilish, laborator va instrumental ko'rsatkichlarini taxlil qilish xamda kerakli xujjatlari to'ldirishdan iborat bo'ladi.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- Pedagogning innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga magistratura talabalarida qiziqish uyg'otish;
- Magistratura talabasida natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Magistratura talabasini nazariy-metodiq jihatdan tayyorlash va h.k.

3.2.3. Modulni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar:

Modul davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

O'quv (klinik) amaliyotini o'tish davrida magistratura talabalari quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan.

1. Poliklinika va statsionarda bolalarga ko'rsatiladigan xizmatni tashkil qilish;
2. Bolalarning ota-onalariga maslahat berish;
3. so'rab-surishtirish (anamnez yig'ish) va ko'zdan kechirish;
4. poliklinika va statsionar sharoitlarida bolalarda tashhislash usullarini qo'llash;
5. bolalarda tibbiy ko'rik o'tqazish;
6. bolada patologik holatlarni tashhislash, davolash va oldini olish;
7. bolalarda birlamchi tez yordamni o'tkazish;
8. sog'lom ona-sog'lom bola tarzi bo'yicha targ'ibot ishlarini olib borish.
9. tibbiy – genetik tekshiruvlar o'tqazish;
10. bioximik tekshiruvlarni taxlil qilish;
11. immunologik tekshiruvlar o'tqazish;
12. tekshiruv natijalarini tahlil qilish;
13. bolalarda funksional tekshiruvlarini o'tqazish, natijalarni taxlil qilish;
14. bolalarda endoskopik tekshiruvlarni o'tqazish;
15. rentgenologik tekshiruvlar natijalarini tahlil qilish;
16. KT, MRT tekshiruvlar natijalarini tahlil qilish;
17. shoshilinch holatlarda birinchi yordam ko'rsatish;
18. kasalliklarni tashxislash, olib borish usullari va bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlarning oldini olish;

Modul davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

UK 1¹. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;

¹ UK- умумий компетенция

UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;

UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;

UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UK 5. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UK 6. Favqulodda vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UKK 1². Umumiy pediatrianing standart vazifalarini axborot, bibliografik manbalar, biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;

UKK 2. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og'zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorlik;

UKK 3. Tibbiy xujjatlarni yuritishga tayyorgalik;

UKK 4. Pediatriyaning muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorlik;

UKK 5. Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil etish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko'rsatishni ta'minlashga tayyorlik;

UKK 6. Tibbiy yordam ko'rsatishda ko'zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorlik.

Modul davomida o'quv (klinik) amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Magistratura talabasining amaliyoti ixtisoslashtirilgan muassasalarning bo'limlarida va ko'p tarmoqli markaziy poliklinikalarda o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va 3 bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Kirish qismi – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlarini muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talabar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mavjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofil'mlar orqali namoish etiladi, algoritmi asosida bosqichma-bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Magistratura talabasi amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mulyajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlarda, klinik ordinatorlar o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida keyin umumlashtirgan

² UKK – умумий касбий компетенция

xolda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitatsion trening).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma-qadam algoritmi va videofil'mi, o'kuv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mulyajlyar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modellashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda nazorat pedagog tomonidan amalga oshiriladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'rilaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoish etilishi, kritik muhokama qilinishi mumkin. Magistratura talabasi, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa rezidentlarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalarga ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan rezidentning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma avtomatizm darsigacha yetkazilishi maqsadga muvofiq.

O'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli xil klinik holatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni taxlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarihlari va ambulator kartalar va x.k. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa rezidentlar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan rezidentning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

3.Xulosa. Bu bosqichda pedagog magistratura talabasi tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'lla olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb xisoblanadi.

Magistratura talabasi bemor bilan mustaqil ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib ximoya qilganda baxolanadi.

Mashg'ulot so'nggida pedagog har bir magistratura talabasi amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Magistratura talabasi amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Magistratura talabasi barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda mutaxassislikni o'zlashtirgan hisoblanadi.

4.Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

4.1.Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yxati:

1. Erta yoshdagi bolalarda shoshilinch xolatlar.
2. Erta yoshdagi bolalarda osteopatiyalar va raxitning differensial diagnostikasi.
3. Leykozlarda organizning infeksiyaga qarshi rezistentligini pasayishining patogenezi.

4. Gemorragik sindromning nasliy shakllarini patogenezi
5. Trombotik va gemorragik sindromlar kelib chiqishiga sabab bo'luvchi vazopatiyalarni etiologiya va patogenezi
6. "Sarflanuvchi koagulopatiyalar": kelib chiqish shartlari, rivojlanish mexanizmlari, oqibatlari.
7. Erta yoshdagi bolalarda davolovchi oziqlantirish.
8. O'pkalar patologiyasida surfaktant tizimning roli.
9. Patologiyalarda gipo- va giperkapniyaning axamiyati.
10. O'pka shishi etiologiya, patogenezi va davolash tamoyillari.
11. "Pankreatik kollaps" ni etiologiya, patogenezi va klinik ko'rinishi.
12. Ovqat xazm bo'lishi buzilishlarining patogenezida gastrointestinal gormonlar roli.
13. Nasliy enteropatiyalarni patogenezi, asosiy klinik belgilari va oqibatlari.
14. Bolalarda buyrak yetishmovchiligi.
15. Bolalar va o'smirlarda kollagen kasalliklarini differensial diagnostikasi.
16. Gastroenterologiyada funksional tekshiruv usullari.
17. O't chiqarish yo'llari diskineziyasi
18. Gastroenterologiyada shoshilinch xolatlar.
19. Kapillyarotrofik yetishmovchilik sabablari, mexanizmlari, klinik belgilari, oqibatlari.

4.2. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil keys, vaziyatli masala va krossvordlar shaklida amalga oshiriladi.

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Magistratura talabasi mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- institutning axborot resurs markazida, respublika tibbiy kutubxonasi va klinikaning kutubxonasida adabiyotlarni taxlil qilish;

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;

- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

- bemorlarni olib borish va davolashda davolovchi shifokor bilan ishtirok etish;

- aholi orasida sanitariya va gigiyena bo'yicha suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;

- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- berilgan mavzu bo'yicha axborotlar yordamida ma'ruza, referatlar tayyorlash;

- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;
- vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;
- CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish.

- modellar yasash, situatsion masala, test savollari, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli bo'yicha kurs ishi rejada ko'zda tutilmagan.

Modul bo'yicha magistratura talabasi bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari

Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda magistratura talabalariga e'lon qilinadi.

Magistratura talabalarining modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN);
- oraliq nazorat (ON);
- yakuniy nazorat (YAN).

JORIY NAZORAT

Joriy nazoratda talabanning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli bo'yicha seminar mashg'ulotlarida mavzu bo'yicha interaktiv dokladlar tayyorlash, mavzuni og'zaki taxlil qilish, nazorat testlar, tarqatma materiallar bilan ishlash, vaziyatli masalalar yechish, tematik bemorlar kuratsiyasi, ularning laborator instrumental tekshiruv natijalarini taxlil qilish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Joriy nazoratda magistratura talabasi bilimi ta'lim modeliga asoslangan xolda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50). Baholashda magistratura talabasining bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Joriy nazorat uchun 33 kredit ajratiladi. Har bir mashg'ulotda barcha magistratura talabalarining bilimlari baholanadi. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Modul bo'yicha magistr reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi	Bah o	Ta'rifi
-------------	------------------	--------------------------	--------------	----------------

86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>	5	a'lo
81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga</p>	4	yaxshi

			<p>kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p>		

			<p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi;</p> <p>o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol kamchiliklar bilan	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va</p>	3	Qoniqarli

			<p>yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
55-59	E	"o'rta" – minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqarsiz" – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>	2	Qoniqarsiz

0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" – to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa;</p> <p>amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.</p>		
------	---	---	--	--	--

ORALIQ NAZORAT (ON)

Oraliq nazorat 9 va 22 – modullardan so'ng og'zaki shaklida o'tkaziladi. Oraliq nazoratga JNdan o'tgan talaba kiritiladi. Bunda magistratura talabalarining kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi. Oraliq nazorat uchun 3 ta savol va 1 ta situatsion masaladan iborat biletlar beriladi. Biletlar soni 20 ta. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Magistratura talabasi xar bir bo'limda belgilangan kreditlarni to'plagandan keyin xamda 2 ta oraliq nazoratlarni topshirgandan so'ng yakuniy nazoratga kiritiladi.

YAKUNIY NAZORAT (YAN)

YAN modul dasturi yakunida test shaklida o'tkaziladi. JNga ajratilgan kreditlarni to'liq to'plagan, ONdan o'tgan talaba YANga kiritiladi. YAN modul yakunida yozma topshiriq shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi.

YANda saralash balini (55) yig'olmagan talaba YANDan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda to'liq kreditni yig'gan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakul'tet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi.

5. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

5.1. Asosiy adabiyotlar

1. Zaprudnov A.M., Grigor'yev K.I., Xaritonova L.A. Detskiye bolezni. T.1./M.: GEOTAR-Media, 2013 g.
2. Zaprudnov A.M., Grigor'yev K.I., Xaritonova L.A. Detskiye bolezni. T.2./M.: GEOTAR-Media, 2015 g.
3. Richard E. Berman, Robert M. Kligman.. Pediatriya po Nel'sonu. 19 izdaniye. Moskva. T.1-5. 2011 g.
4. SHabalov N.P. Detskiye bolezni. T.1-2., Sankt Peterburg, 8 izdaniya 2017 g.
5. Robert M. Kliegman. Nelson textbook of pediatrics. — 20 th ed. / [edited by] ... [et al.].USA, 2015 u.

5.2. Qo'shimcha adabiyotlar

1. Agapitov L.I., Belozyorov YU.M., Mizernitskiy YU.L. Xronicheskoye legochnoye serdse u detey - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.
2. Aleksandrovich YU.S. Intensivnaya terapiya kriticheskix sostoyaniy u detey. Rukovodstvo dlya praktikuyushix vrachey Sankt Peterburg, 2014 g.
3. Baranov A.A. Izbranniye leksii po pediatrii. 2005 g.
4. Baranov A.A. i dr. Ratsional'naya farmakoterapiya. detskix zabolevaniy. Rukovodstvo dlya praktikuyushix vrachey. Moskva. T.1-2, 2007 g.
5. Vel'tishev YU.V. Neotlojniye sostoyaniya u detey. Spravochnik. Moskva. 2011 g.
6. Vnebol'nichnaya pnevmoniya u detey. Nauchno-prakticheskaya programma. Moskva, 2012 g.
7. Volodina N.N., Muxinoy YU.G. Detskiye bolezni. (t.1 Neonatologiya). Moskva. 2011 g.
8. Go'dak va erta yoshdagi bolalarning ovqatlanishi. O'quv qo'llanma. JSST/YUNISEF. Toshkent. 2014 y.
9. Doskin V.A., Makarova Z.S., Golubeva L.G. Dispanserizatsiya, lecheniye i reabilitatsiya detey rannego i doshkol'nogo vozrasta. - M. : VLADOS, 2008 g.
10. Karpishenko A.I. Meditsinskaya laboratornaya diagnostika: programmi i algoritmi. - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.
11. Kil'diyarova R.R. Laboratoriye i funksional'niye issledovaniya v praktike pediatria.- 3-e izd., pererab. i dop. - M.: GEOTAR-Media, 2015 g.
12. Kil'diyarova R.R. Pitaniye zdorovogo rebenka: rukovodstvo . - 2-e izd., pererab. i dop. - M.: GEOTAR-Media, 2015 g.

13. Kil'diyarova R.R., Kolesnikova M.B. Spravochnik vracha-pediatra / - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.
14. Konsul'tirovaniye po grudnom vskarmlivaniyu. Rukovodstvo. VOZ. 2013 g.
15. Ko'krak suti bilan boqish. O'quv qo'llanma. O'zR SSV/YUNISEF, 2013 g.
16. Mel'nikova I.YU. Detskiye bolezni. Tom 1-2.- M.: GEOTAR-Media, 2009 g.
17. Okazanie statsionarnoy pomoshi detyam. Rukovodstvo po vedeniyu naiboleye rasprostranennix zabolevaniy dlya vrachey. detskix statsionarov. VOZ. Prilojeniyе №1 k prikazu MZ RUz №225 ot 10.07. 2013 g.
18. Makarova V.I., Plaksin V.A. Osnovniye morfofunktsional'niye konstanti zdorovogo rebenka: ucheb. posobiye. [4-e izd., pererab. i dop.]. - Arxangel'sk : SGMU, 2010 g.
19. Pediatriya [Tekst] : nats. ruk. : v 2 t. / Assots. med. o-stv po kachestvu, Soyuz pediatrov Rossii; pod red. A. A. Baranova. - M. : GEOTAR-Media, 2009 g.
20. Pitaniye detey grudnogo i rannego vozrasta. Uchebnoye posobiye. VOZ/YUNISEF. Tashkent. 2014 g.
21. Rost i razvitiye detey do 5 let. Rukovodstvo. VOZ. 2013 g.
22. Tatochenko V.K. Bolezni organov dixaniya u detey. Moskva 2012 g.
23. saregorodseva A.D., Belozyorova YU.M., Bregel' L.V. Kardiologiya detskogo vozrasta. - M. : GEOTAR-Media, 2014 g.
24. YUshuka N.D. Bakterial'niye bolezni: uchebnoye posobiye / pod red. - M. : GEOTAR-Media, 2016 g. American Heart Assoc. Pediatric Advanced Life Support, AHA, 2005 u.
- 25.5 yoshgacha bo'lgan bolalarni o'sish va rivojlanishi. Qo'llanma. JSST. 2013 y.
26. O'zSSV №225 buyrugi. Bolalarga statsionar yordam kursatish. O'quv qo'llanma., 2013 y.
27. American Heart Assoc. ACLS The Reference Textbook, AHA 2005 u.
28. Guideline: Pediatric advanced life support. 2003 u.
29. Tricia Lacy Gomella with M. Douglas Cunningham and Fabien G. Eyal Neonatology Management. Procedures, On-Call Problems, diseases, and drugs. 2015 u.

5.3. Internet saytlari

1. www.medi.ru, www.medlinks.ru, www.obgyn.net.
2. <http://www.eurasiahealth.org/attaches/80/8064/225.doc>
3. <http://www.eurasiahealth.org/attaches/85/8545/677.doc>
4. <http://www.ahrq.gov/http://www.ahrq.gov/hidmenu>
5. <http://www.firstgov.gov/http://www.firstgov.gov/>
6. <http://www.rcog.org.uk/medical/greentopguide.html>

7. www.MedPortal.ru
8. www.Med-edu.ru
9. www.med-info.ru
10. American Academy of Pediatrics - <http://www.aap.org/international/>
11. Jurnal Nature - <http://www.nature.com/>
12. Leksii po pediatrii - http://med_edu.ru/pediatr/

BOLALAR VA O'SMIRLAR KASALLIKLARI MODUL

SILLABUSI

Modulning to'liq nomi		Bolalar va o'smiralar kasalliklari
Modul kodi:	Kredit hajmi: 36 SHundan: JN – 36 kredit; ON – 0 kredit (o'tilishi majburiy); YAN – 0 kredit (o'tilishi majburiy); YArim yillik attestatsiya – 0 kredit (o'tilishi majburiy)	Modul o'tilish davri: 1, 2, 3, 4 semestrlar
Mutaxassislik	70910301– Pediatriya	1, 2 bosqich magistratura
Modulning davomiyligi	34 hafta	
O'quv soatlari xajmi:	Jami soat:	1080
	SHuningdek:	
	ma'ruza	
	amaliy mashg'ulot	540
	mustaqil ta'lim	540
O'quv modulining statusi	Mutaxassislik modullar bloki	
OTM nomi, manzili		
Kafedra nomi		
Mazkur kursning o'qituvchilari haqida ma'lumot	F.I.SH.	E-mail: E-mail:
Mashg'ulot vaqti va joyi		
Modulning mazmuni	Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli klinik tibbiyotni asosiy qismlaridan biri bo'lib, sog'liqni saqlash tizimining zamon talablariga javob beruvchi bolalarga tibbiy yordam ko'lamini oshirishning asosi hisoblanadi. Fanni o'rganish mobaynida magistratura talabasi yoshiga va premorbid foniga bog'liq xolda kardiorevmatologik, pul'monologik, gastroenterologik, nefrologik, gematologik va allergologik kasalliklarning va neonatal davrda uchraydigan kasalliklarning klinik kechishini o'ziga xosligini o'rganadilar. Bolalarda tez-tez uchraydigan yuqorida sanab o'tilgan kasalliklarga oid kasalliklarning og'ir variantlari, aloxida alomatlar va sindromlarning	

	<p>differensial diagnostik axamiyatini, funksional va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda noan'anaviy tibbiyot davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplari bo'yicha bilim xosil qiladilar.</p>
Prerekvizitlar	<p>Bolalar kasalliklari propedevtikasi, radiologiya va nur tashxisi, klinik farmakologiya, normal anatomiya va normal fiziologiya, patologik anatomiya va patologik fiziologiya</p>
Postrekvizitlar	<p>Bolalar va o'smirlar kasalliklari moduli keyinchalik bolalar gastroenterologiyasi, kardiorevmatologiyasi, pul'monologiyasi, nefrologiyasi, allergologiyasi ixtisosliklari bo'yicha statsionar xizmati modullari uchun nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi</p>
Modulning maqsadi	<p>O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi hamda O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligining ilmiy-tadqiqot institutlari, ilmiy-tibbiy markazlarida bolalarning yoshiga va premorbid foniga bog'liq xolda bolalar va o'smirlarda kasalliklarining klinik kechishini o'ziga xosligini e'tiborga olgan holda tashxislash, qiyosiy tashxislash va davo choralarini olib borish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakani shakllantirishdir.</p>
Modulning vazifalari	<ul style="list-style-type: none"> - bolalar va o'smirlarda uchraydigan pul'monologik, allergologik va kardiorevmatologik kasalliklarga xamda qon va qon xosil qilish buzilishlari bilan kechadigan kasalliklarning og'ir variantlari, premorbid xolga bog'lik xolda xar-xil shaklda kechishi, o'ziga xos klinik alomatlariga ega bo'lganligi, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini o'rgatishdan iboratdir. - bolalar va o'smirlarda uchraydigan gastroenterologik, nefrologik va gematologik kasalliklarning og'ir variantlari, kechish xususiyatlari, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda noan'anaviy tibbiyot davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini o'rgatishdan iboratdir. - bolalar va o'smirlarda uchraydigan kardiorevmatologik, pul'monologik, gastroenterologik, nefrologik va allergologik kasalliklarda shoshilinch xolatlarni og'ir variantlari, o'ziga xos klinik alomatlariga ega bo'lganligi, sindromlarning differensial diagnostik axamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda tez yordam ko'rsatish va davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini o'rgatishdan iboratdir. - pediatriya mutaxassisligi murakkab patologiyasini yaxshi biladigan, tegishli modullardan chuqur bilimga ega bo'lgan, klinik fikrlashga qodir pediatrning kasbiy tayyorgarligini shakllantirish va takomillashtirish; - pediatriya mutaxassisligi bo'yicha yangi texnologiyalar va usullarni o'zlashtirish bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish; - turli xil tibbiy yordamni, shu jumladan favqulodda vaziyatlarda tibbiy yordam ko'rsatishni amalga oshiradigan mustaqil tibbiy yordam ko'rsatish va diagnostika faoliyatini amalga oshirishga ixtisoslashgan mutaxassisni tayyorlash, bemorlar hayotining barcha davrlarida profilaktika va rehabilitatsiya choralarni amalga oshirish; - pediatr ko'nikmalari va tibbiy muolajalarni o'zlashtirgan, shu jumladan, shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatishga qodir mutaxassis shifokorni tayyorlash;

	<ul style="list-style-type: none"> - sog'liqni saqlash, sug'urta, tibbiyot psixologiyasini tashkil qilish va iqtisod qilishda shifokorga mustaqil fikrlash imkonini beradigan umumiy va maxsus bilimlar, ko'nikmalar tizimini shakllantirish va takomillashtirish; - bolalarda kasalliklarni tashxislash, davolash va oldini olishning zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan foydalanishni o'rgatish.
<p>Modul bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar</p>	<p><i>Magistratura talabasi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - mamlakatimizning va chet el pediatriyasining yutuqlari; - respublikada bolalarga ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirishning dolzarb muammolari; - onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlari; - respublikada yangi tug'ilgan chaqaloqlar skrining xizmati; - immunoprofilaktika asoslari, postvaksinal davrning kechishi va postvaksinal asoratlarda qo'llaniladigan chora-tadbirlari; - boshqa ixtisoslashtirilgan tibbiy muassasalarga o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni; - tibbiyot xodimlari va bemorning qarindoshlari bilan muloqotni etik va deontologik asoslarini; - bola organizmining anatomik va fiziologik xususiyatlari va premorbid fon xolatlari; - bemor bolani tekshirish usullari xususiyalari; - bola jismoniy rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillari; - bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlari xaqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; - bolalarga ixtisoslashtirilgan bo'limlarda ko'rsatiladigan yordamni tashkillashtirishni; - onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlarini; - bolalarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirishni; - homilani antenatal himoya qilishni tashkillashtirishni; - bemor bolalardagi funksional va laborator tekshirish usullarining o'tkazilishini va tahlilini; - bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni; - bola organizmidagi premorbid fon oldi holati, asosiy, yo'ldosh kasalliklarni va asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash; - shoshilinch xolatlar semiotikasi va sindromlarini o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni xamda bunday xolatlarda bolalardagi funksional va laborator tekshirish usullarining o'tkazilishini va tahlilini; - bola organizmining anatomik va fiziologik xususiyalari bo'yicha bilimlarni qo'llashni; - bemor bolani ob'yektiv tekshirish usullarini; - bolalarda a'zolar va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni, o'xshash sindromlarni qiyosiy tashxislashni; - bola organizmidagi premorbid fon oldi xolati, asosiy, yo'ldosh kasalliklarni va asoratlarni e'tiborga olgan holda davolash;

	<ul style="list-style-type: none"> - a'zolar va tizimlarning shoshilinch xolatda asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni; - bola organizmidagi shoshilinch xolatda asoratlarni e'tiborga olgan holda davolashni; - bemorlarni dispanserizatsiya qilish, uning samaradorligini tahlil qilishni - mustaqil ravishda o'quv, ilmiy adabiyot bilan ishlashni; - laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilishni; - bolalarda a'zo va tizimlarning asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini o'xshash kasalliklar bilan qiyosiy tashxislashni; - tibbiy xujjatlarni yuritish asoslari haqida <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; - mustaqil ravishda anamnez yigish; - bemor bolani ob'yektiv tekshirish usullarini; - umumklinik (umumiy qon, peshob, najas), biokimyo va immunologik taxlillarni interpretatsiyasi; - pediatriyada funksional, instrumental va laborator tekshirish usullari (elektrokardiografiya, exokardiografiya, KIG, rentgengografiya, pikfloumetriya, spiroografiya, KT, MSKT, farmakologik va funksional sinamalar) interpretatsiyasi; - ingalyatordan foydalanish texnikasi; - shoshilinch xolatda asosiy jaroxatlanish semiotikasi va sindromlarini aniqlashni, xamda o'xshash sindromlarni qiyosiy tashxislashni, - asoratlarni e'tiborga olgan xolda shoshilinch davolash, birinchi yordam ko'rsatish kabi <i>malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.</i>
Ta'lim berish usullari	amaliy mashg'ulotlar
Ta'minot	videofil'mlar, mul'timediyali va komp'yuter dasturlari, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalar, mavzular bo'yicha nazariy bilimlarni so'rashdan foydalaniladi; mustaqil ish, individual prezentatsiyalar, uyga berilgan vazifalarni tayyorlash, testlar, vaziyatli masalalar va boshqalar.

O'qitish natijalari:

Modulni yakunlaganda talaba biladi:

- bolalar va o'smirlarda uchraydigan pul'monologik, allergologik va kardiorevmatologik kasalliklarga xamda qon va qon xosil qilish buzilishlari bilan kechadigan kasalliklarning og'ir variantlari, premorbid xolga bog'lik xolda xar-xil shaklda kechishi, o'ziga xos klinik alomatlariga ega bo'lganligi, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik ahamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini;

- bolalar va o'smirlarda uchraydigan gastroenterologik, nefrologik va gematologik kasalliklarning og'ir variantlari, kechish xususiyatlari, aloxida alomatlar va sindromlarning differensial diagnostik ahamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda noan'anaviy tibbiyot davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini;

- bolalar va o'smirlarda uchraydigan kardiorevmatologik, pul'monologik, gastroenterologik, nefrologik va allergologik kasalliklarda shoshilinch xolatlarni og'ir variantlari, o'ziga xos klinik alomatlariga ega bo'lganligi, sindromlarning differensial diagnostik ahamiyatini, funksional diagnostikasi va laborator diagnostikasini, xamda kasalliklarda tez yordam ko'rsatish va davolash uslublarini qo'llashning umumiy prinsiplarini;
- pediatriya mutaxassisligi murakkab patologiyasini yaxshi biladigan, tegishli modullardan chuqur bilimga ega bo'lgan, klinik fikrlashga qodir pediatrning kasbiy tayyorgarligini shakllantiradi va takomillashtiradi;
- pediatriya mutaxassisligi bo'yicha yangi texnologiyalar va usullarni o'zlashtirish bo'yicha ko'nikmalarni shakllantiradi;
- turli xil tibbiy yordamni, shu jumladan favqulodda vaziyatlarda tibbiy yordam ko'rsatishni amalga oshiradigan mustaqil tibbiy yordam ko'rsatish va diagnostika faoliyatini amalga oshirishga ixtisoslashgan mutaxassisni tayyorlash, bemorlar hayotining barcha davrlarida profilaktika va reabilitatsiya choralarni amalga oshiradi;
- pediatr ko'nikmalari va tibbiy muolajalarni o'zlashtirgan, shu jumladan, shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatishga qodir mutaxassis shifokorni tayyorlanadi;
- sog'liqni saqlash, sug'urta, tibbiyot psixologiyasini tashkil qilish va iqtisod qilishda shifokorga mustaqil fikrlash imkonini beradigan umumiy va maxsus bilimlar, ko'nikmalar tizimini shakllantiradi va takomillashtiradi;
- bolalarda kasalliklarni tashxislash, davolash va oldini olishning zamonaviy usullari to'g'risidagi ilmiy adabiyotlardan foydalana oladi.

Modulni yakunlaganda magistratura talaba bajara oladi:

- poliklinika va statsionarda bolalarga ko'rsatiladigan xizmatni tashkil qilish;
- bolalarning ota-onalariga maslahat berish;
- so'rab-surishtirish (anamnez yig'ish) va ko'zdan kechirish;
- poliklinika va statsionar sharoitlarida bolalarda tashhislash usullarini qo'llash;
- bolalarda tibbiy ko'rik o'tqazish;
- bolada patologik holatlarni tashhislash, davolash va oldini olish;
- bolalarda birlamchi tez yordamni o'tkazish;
- sog'lom ona-sog'lom bola tarzi bo'yicha targ'ibot ishlarini olib borish.
- tibbiy – genetik tekshiruvlar o'tqazish;
- bioximik tekshiruvlarni taxlil qilish;
- immunologik tekshiruvlar o'tqazish;
- tekshiruv natijalarini tahlil qilish;
- bolalarda funksional tekshiruvlarini o'tqazish, natijalarni taxlil qilish;
- bolalarda endoskopik tekshiruvlarni o'tqazish;
- rentgenologik tekshiruvlar natijalarini tahlil qilish;
- KT, MRT tekshiruvlar natijalarini tahlil qilish;
- shoshilinch holatlarda birinchi yordam ko'rsatish;
- kasalliklarni tashxislash, olib borish usullari va bo'lishi mumkin bo'lgan asoratlarning oldini olishni;